

Rendkívüli kiadás!

UJVIDÉKI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 10 kor.
Fél évre . . . . . 5 kor.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap.

Rendkívüli szám 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
II. Rákóczi Ferenc-út 35. sz.
I. em. és Gutenberg-nyomda
Telefon 122.
Főszerkesztő:
Dr. Elschléger Dezső.
Felelős szerkesztő:
Cserneyi Mór.

VI. évfolyam.

Ujvidék, 1914. november 12.

52. szám.

Szerbiai győzelmes előnyomulásunk.

A péterváradai cs. és kir. várparancsnokság és a miniszterelnökségi sajtóiroda jelentése.

Seregünk a szerb jobbszárnyat bekerítette. A szerbök visszavonulnak. 4300 hadifogoly 28 ágyút, 16 gépfegyvert és sok löszert zsákmányoltunk.

A misari magaslatoakat Sabácztól délre négy napos veszteséggel teljes harc után, rohammal bevettük és ezáltal az ellenséges jobbszárnyat benyomtuk. Sok szerb katonát elfogtunk. Az ellenségnek Misar Cer-Planina közti erősen megerősített vonalát ki kellett ürítenie és vissza kellett vonulnia.

Ez erős ellenséges utóvédek, előkészített hátsó védállásokban, újabb ellentállásokat fejtettek ki.

A Loznica-Krupanj-vonalától keletre való előnyomulásunk, az ellenséges utóvédek heves ellentállása dacára, állandóan folyik. A Zavlokától keletre fekvő magaslatoak már birtokunkban vannak.

A németek győznek Flandriában.

Dixmulent elfoglalták. Átkeltek az Yser-csatornán. Győztek Langermarcknál és Saint Heloissnál.

Enekészó mellett foglalták el Langermarcktól nyugatra eső francia hadállást és több mint 2000 franciát fogtak el.

A németek Ypernt lángba borították. A város legnagyobb része elpusztult. A polgári lakosság már régebben elvonult. Iszonyú orkán segít a pusztítás munkájában.

Szerbia végpusztulása.

Makacs, vakmerő ellentállása ennek a gyilkosok országának immár megtörik. Nem is képzelhetjük másképpen! Csak az idő méretei nyúltak és nyúlnak hosszúra. De ennek így kellett történnie, mert eredményes munkára idő kell. Már pedig az eddigiekből konstatálhatjuk, hogy gyönyörűen fényes eredményeket tudunk a déli harctéren fölmutatni.

Foglaljuk csak össze!

A sabác-losnicai vonal lábánál az ellenségnek egyes erősen elsáncolt hadállásait rohammal vettük be, tehát a sabács és losnicai nehéz akadályok, melyek eddig iszonyú gátat vetettek, nem léteznek már. A Cer-Planitától délre győzedelmesen haladunk előre. A Loznica-Krupanj-Ljubovica vonaltól keletre továbbra előnyomultunk. Rettenetes harcok fejlődtek ki, különösen az ellenség utóvédjeivel, de vitéz seregünk aránylag rövid idő alatt teljesen visszaverte. Nagyon sok foglyot ejtettünk; ezek között van Radákovics ezredes is. A zsákmányolt ágyuk között egy nehéz modern ágyú is van.

Igy haladunk nap-napután előre. Minden nap újabb győzelmet hoz számunkra. A kigyó végtestét már levágtuk. Azután a törzs, amíg ficánkol, végre a feje és akkor kimul, elpusztul.

Türelemmel várjuk a kimulását, annál fényesebb lesz a halotttitor. Ennek a nemzetnek sirja fölött népek ujjonganak majd, mert a királygyilkosok elpusztultak és a becsületes népek millióinak szemében örömkönyvek csillognak. Végromlását, pusztulását maga kereste, maga idézte elő és így óriási sirját maga ásta meg. Cs.

Ujvidék polgáraihoz!

Felhívás a nemzeti kölcsönre!

Békés időkben az állami célokra szolgáló rendkívüli szükségleteket nemzetközi kölcsönökből fedezték.

Most azonban saját erőnkre vagyunk utalva hadi szükségleteink előteremtésében.

Ezért fordul a kormány a nemzet nevében

magához a nemzethez, kis- és nagytőkéhez egyaránt.

Nehézben tartjuk az ország jövőendő sorsát és vele együtt saját létünk kulosát.

Ugyanez a egyszerű gondolat tüzei hős katonáinkat az egész világot bámulatba ejtő vitézségre.

Ezért a gondolatért onjék vérukel százezrek.

S — vajjon — bennünk, itthon maradtakban, nem volna-e annyi szív és szent aka-

rat, hogy hazánknak és saját sorsunknak — katonáinkhoz méltó — munkásai legyünk akkor, midőn nem a vérünk ontását, csak pénzbeli segítségünket kérjük?!

Szálljunk magunkba és cselekedjünk nemzeti dicső hagyományainkhoz híven!

Minden koronánk Szent István dicső Koronáját védje! Minden koronánk létünk, vagy nem létünk küzdelmének sikerét látjuk!

Ha elvonjuk pénzünket a haza szent oltárától: saját fiaink kiontott vérenek átka kisíri hitványságunkat és saját pusztulásunk büntetése sújt le ráink.

Nemcsak hazafiatlanság, de bűnös botorság is lenne, ha közöny, vagy fukarkodás rabjaivá lennénk e szent percekben. Hiszen a kölcsön, melyet a nemzet kér, nemcsak hazafias cselekedet, hanem kifünő üzlet is egyszersmint.

Soha pénzünket nagyobb százalékkal, biztosan alapon gyümölcsözőtíni mód nem adatot, mint most, a midőn az állam kéri pénzünket, melyet egész súlyával és tekintélyével biztosít.

Magyarországnak győznie kell e háborúban! A győzelmet pedig a mi felajánlott filléreink fogják előmozdítani. Mert a háborúhoz nem elegendő fiaink vitézsége, halált megvető bátorsága és kiontott vére, hanem ahhoz anyagi eszközökre, igen-igen sok pénzre is van szükség. Ha ezt a pénzt és ez által győzelmeinket nem segítjük biztosítani, — bárhol kuporgassuk is garasainkat, azok értéktelennékké válnának.

Ellenben győzvény, a hadikölcsön kötbényeibe helyezett pénzünk a győzelem arányában nyer értéketben.

Fel tehát a szivekkel, polgártársak!

Mutassuk meg, hogy az a tűz, az a lelkes áldozatkészség, melynek e város eddig is példászerű tanúságát szolgáltatotta a hadsegélyezés és a sebesültek gondozása körül, — nem szalmaláng volt csupán.

Itt van a legnagyobb pillanat, hogy harcosainkkal, drága véreinkkel való együtt-küzdesünk dicsőségteljes bizonyosságát szolgál-tassuk a iörténelem ítélszéke előtt és demonstráljuk azt, hogy egyes vagyunk állampolgári hűségben, királyunk és hazánk iránti szeretetünkben.

Ujvidék, 1914. évi november hó 10.-én.

Matkovits Béla, főispán.

A hadi kölcsön ismertetése.

6%-os adómentes Járadekkölcsön.

A pénzügyminiszter a hadi szükségletek fedezésére 6%-kal kamatozó adómentes járadekkölcsönt fog kibocsátani, nyilvános aláírás útján. A Németbirodalomban is közvetlenül a közönséghez fordultak nemzeti kölcsönért.

Ű magyar hadi kölcsön sikere erősebb várfalakat fog ledönteni, mint a 42 centiméteres mósárjágyú.

Igen szép lakás

3 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló, villanyvilágítással, kényelmes berendezéssel azonnal kiadó. — Közelebbit a házban. Kereszt utca 1.

HEXNER FRANCZISKA

női kézimunka különlegességek dísz választéka

UJVIDÉK, KOSSUTH L. 43.

Legmodernebb stílusban berendezett előnyomda! Hősapka, téli alsó ruha, harisnyakftésére alkalmas kítűnő pamutok. Díszmunkák szmírnápmut.

Fűszer- és csemegeárak, tea, rum, csokoládé legfinomabb minőségek kaphatók kicsinyben és nagyban

DIMOVICS N. fűszerkereskedésében

Kossuth Lajos-utca 33. szám. Előnyös árak a hadsereg részére!

Egy nap alatt készítek kítűnő vadászcipőket!

A hadsereg részére minden szakmabeli munkát ellátva. Saját készítmény legjobban kivitté cipőárkából nagy választékú raktárt tartok. — Javításokat előnyös árban elfogadok. RUKAVINA JÓZSEF, cipész Kossuth Lajos-utca 43. szám.

Az aláírás helye, kezdete és a kölcsön befizetési módzatai.

Az aláírás a jövő héten kezdődik. A jegyzési időtartam egy hétre fog terjedni. Jegyzéni lehet az összes állampénztáraknál és adóhivataloknál, a postatakarékpénztárnál és ennek közvetítő helyeinél, valamint az összes számtartó hazai pénzintézeteknél.

Az aláírás ár minden 100 korona névértékért 97 kor, 50 fill. lesz. Ez azonnal befizetendő. A kötvények első szelvénye már 1915. évi május hó 1-én kerül beváltásra, a folyó évi november 1-től az aláírási napig járó folyó kamatok azonban az aláírónak nem kell megterítenie, úgy hogy ha az aláírás például november 23-án történik, ez az aláírónak 100 koronánként 38 fillér megtakarítást jelent. Vagyis a tényleges kibocsátási árfolyam 97 kor. 12 fill., ami 6-18%-os kamatozásnak felel meg. Az aláírt kötvények árának kifizetésére 100 koronát meghaladó jegyzéséknél kedvezményes fizetési módokat vehető igénybe olyképpen, hogy az aláírásor csak az aláírt névérték 10%-a lesz biztosítékképpen letendő (készenben vagy értékpapirokban) s a jegyzett összeg ezt követően lesz befizetendő oly módon, hogy 40%-a az aláírás felhívás közzétételétől számított egy hónap alatt, a további 60%-a pedig két egyenlő részletben egy további hónapon belül lesz befizetendő. A biztosíték az utolsó részlet befizetése alkalmával lesz eszámolva, illetőleg visszaadva. Ez a kedvezményes befizetési mód minden 100 kor. névértéknél 50 fillér kamattakarítást jelent, tehát az ily módon befizetett kötvények aláírási ára minden 100 korona névértékért 98 kor. lesz. Az aláírási áron kívül sem folyó kamatt, sem jutalék nem számítható fel.

Takarékbetétek is felhasználhatók a kölcsönbefizetésre.

A kölcsönre történő befizetésekre, a felmondási idő betartásával, átutalás után igénybe vehetők az 1914. évi augusztus hó 1-je előtt betétükönnyre vagy folyó számlára elhelyezett, egyébként moratórium alá eső betétek is. Azok akik a befizetésre ily betéteiket kívánják igénybe venni, betétjük teljes összege erejéig az illető intézet közvetítésével jegyezhetnek s ezek az intézetek, a mennyiben nem hivatalos aláírás helyek, a betétekből teljesítendő befizetéseket a hivatalos aláírás helyek valamelyikével fogják eszámolni.

Tőkeviszafizetési kedvezmény.

Az az aláíró, aki az általa jegyzett kötvényeket zárolja s a zárolást öt éven át fel nem oldhatja, a kötvényen alapuló követelést legkésőbb 1919. évi november hó 1-én, ettől a naptól számítot egy évre névértékben leendő visszafizetésre felmondhatja. Viszont a pénzügyminiszter fenntartja magának a jogot, hogy három havi felmondás mellett a kölcsönt — egészen vagy részben — névértékben visszafizethesse. Ez a felmondás azonban 1920. évi november hó 1-ét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

A névérték háromnegyed részéig kölcsön vehető igénybe

A kibocsátandó kötvényekre és pedig egy a szabad, mint a zárolt darabokra, az Osztrák-magyar bank és a hadi kölcsönpenztár a mindenkori hivatalos váltóeszámlatolási kamatláb mellett, amelyik jelenleg 5 1/2%, fognak kölcsönöt kéni nyújtani s ily kedvezményes kamatlábat legalább egy esztendőig fognak alkalmazni. Ugyancsak kedvezményes, vagyis a szabályszerűnél 1/2%-kal alacsonyabb kamatláb mellett, tehát jelenleg az állampapírok legnagyobb részére 5 1/2%, más megfelelő értékpapírokra 6% kamattal mellett fognak előleget nyújtani ezek az intézetek, amennyiben a felveendő összeg az új kibocsátás jegyzésére szolgál. Az új járadék-kölcsön kötvényeit úgy az osztrák-magyar bank főintézete és fiókintézetei, mint a szelvények beváltásával megbízott fővárosi pénzintézetek az 1915. év végéig költségmentesen fogják megörizni.

Ötven koronás kötvények.

Annak elérése végett, hogy ennek a kizárólag hadi célokra szolgáló kibocsátásnak jegyzése a kisebb embereknek is lehetőséget tes-

sék, a legkisebb kötvények névértéke 50 koronában fog megállapíthatni.

Fontos tudnivaló.

Mint hogy az egyébként moratórium alá eső pénzügyi betétek is egyszerű átutalás után a hadikölcsönben való részvételre korlátlannal felhasználhatók lesznek, de természetesen csak a felmondási idő betartásával: ezért kívánatos, hogy a hadi kölcsönben jegyezni akarók már most gondoskodjanak takarékbetétjeik felmondásáról. Ha a felmondási idő a hadi kölcsön részletfizetésre megállapított időtartamnál mégis hosszabb ideig tartana és a pénzügyi felmondási idő betartásához ragaszkodnék, akkor a nagyobb pénzügyi betéteket a **betéti könyveskékre előleget folyósítanak**, hogy ez az előleg a hadi kölcsönre fordíthatassék.

Olvasóinkhoz! Minden gondolatunkkal, szívdobbanásunkkal, idegünkkel, egész életünkkel a világháború forró zivatarában élünk. Ilyenkor az események, a percről-percre pergő sorsokockák végzetes játéka mindnyájunk jövőjét magában rejt. Ilyenhez az újság, mely ölmekatonáink fölvonulását végigküzdi minden idegrázó fázisát a nagy világvajadásnak; ilyenkor az újság az a barátunk, aki arról hoz híreket, mi történik velünk, életünkkel, nemzetek jövőjével. Soha ilyen nélkülözhetetlen nem volt még az újság, mint tükör, mint tájékoztató, mely nélkül süketek és vakok vagyunk. Mi teljesítjük hivatásunkat, de küzdelmünk nem részesei teljes méltánylásban. Kérjük Ujvidek magyar közönségét, mely mindig hazafiasan gondolkodott, hogy komoly lapját az **Ujvideki Napló**, mely hivatása magaslatára küzdötte föl magát, kellő anyagi támogatásban részesítse, mert csak így felelhetünk meg tőkéletesen annak, amire fogadalmat tettünk.

Bucsuzó. Konyovics György dr. az ujvideki kir. ügyvédség vezetője a győri kir. ítélőtáblához főügyészé nevezetettel ki, sajnálatunkra, körünk-ből eltávozik. Nemcsak az ujvideki jogászvilágot, hanem egész társadalmunkat is érzékeny veszteség éri. A távozó főügyészhelyettes tiszteletére barátai és tisztelői szombaton, az Erzsébet-szállóban bucsúvacsorát rendeztek, melyen a helyi társadalom előkelőségei, a bírói, ügyvézi és ügyvédi kar nagy számban vett részt. Ott volt: Matkovics Béla főispán, Szlezák Lajos dr. országgyűlési képviselő, Grossinger János pártelnök, Rehák Ferenc és Kállay Ernő dr. táblabírók, Profuma Béla alpolgármester, Pamlényi Gábor rendőrtanácsos, Payerle Nándor főkapitány, az ügyészi, bírói, ügyvédi kar tagjai Bezzegh dr. budapesti kir. ügyész, hadiszolgálatokra bevonult, szintén jelen volt. Az ünnepeit főügyészhelyettes megjelenésekor zajoson ünnepelték. Hivatalos felköszöntő az estély folyamán nem volt, de a társaság kedélyes beszélgetésben a késő esti órákig együtt maradt. A kitiűnő menő Kozma szállóast dícséri.

A Daloskör a Vörös kereszt-egylet szolgálatában. Vasárnap a f. hó 15-én műkedvelői előadás lesz a Dungszy-féle színházban. Színe kerül: Heltai Jenő „A kik itthon maradtak” és Pásztor Árpád „Ferenc József azt üzente” háborús játéka. Jegyek elővételben Herger Ágoston papírüzletében és az előadás napján a színház pénztáránál kaphatók.

Elértük végre azt, hogy immár Szerbia szívében vagyunk. Ott vannak katonáink, ott taposnak vitézeink, a magyar katonák azt a szívet, amelyben anyni gonoszság, bestialitás lakozik. Most már nagyon gyorsan vigyünk vele, alig egy-két dobnasz és az e szív mely anyni keserű bánatot okozott, megszűnik élni. Beföldelik örökre.

A rohamosan emelkedő drágaság megakadályozása ellen főispánunk megtette a sürgős lépéseket. *Felterjesztést intézett ugyanis önméltósága a magas kormányhoz, hogy sürgősen hatalmazza fel a városi tanácsot, hogy az élelmiszerek maximális árát megszabhassa.* Főispánunk ezen eljárásával is bebizonyította, hogy e város polgárságának érdekeit, jólétének előmozdítását szíven viseli. Remélhetőleg mint mindig, úgy

A Wertheim-szekerény vasfalánál erősebb a háborúban a hadi kölcsön papírja.

most is, meglesz a kívánt és nehezen várt eredmény, mely főleg a szegényebb és középosztályt juttatja könnyebb helyzetbe. Elismeréssel adozunk ömeltőségünkben ezen fáradozásáért. Örökre biztosítja Ujvidek közönségének halálját, mert, az az igazi jóakarónk, ki a szükségben mellettek szegődik és osztozik minden fájdalomunkban. Különösen ma ez megbecsülhetetlen. **Ujvideknek tehát nem kell aggódnia: hamarosan segítve lesz bajunkon!**

Meghalt a hazáért. Nem a hazai rög borítja *Schwartz Emil* a 70-ik gyalogezr. zászlósát. Húsz éves korában az északi harctéren hősi halált halt. A gyászborulot család íránt általános a részvét. Vigasztalja az a tudat, hogy szeretett gyermeke a hazáért küzdve hősi halált halt. Emléke e hősi küzdelemben aranybetűkkel lesz felírva a történelem el nem évülhető lapjain!

Vidéki pénzintézetek tömegesen jelentkeznek. A hadikölcsön és a vidéki pénzintézetek hadikölcsön kibocsátása előreláthatólag azzal fog járni, hogy a pénzintézetekről a betétek egy részét elvonja. Ily körülmények között aggodalmakat lehet táplálni aziránt, hogy különösen kisebb tőkeerű vidéki pénzintézetek nem fognak teljes odaadással szolgálni. Nemzeti kölcsön nagyfontosságú ügyét már eddig beérkezett jelentések is azonban teljesen megcáfolnak minden ily irányú feltevést. **Vidéki pénzintézetek tömegesen jelentkeznek, és kéri, hogy aláírás helyül jelöltessenek ki, hogy immár biztosra vehető, hogy minden jelentékenyebb vidéki pénzintézetünk kölcsönjegyzés céljából nagyközönség rendelkezésre fog állni.** Örvendetes jelenség ez nemcsak abból a szempontból, hogy ily kölcsön jegyzés helyei legszélesebb néprétegek részére is könnyen hozzáférhetőkké válnak, hanem azért is, mert ez teljesen alaptalanná teszi a hiedelmet, hogy vidéki és kisebb intézetek betéteik feltehetően hadi kölcsön támogatásától, tartózkodni fognak, sőt esetleg betéto közönségét a kölcsön ellen próbálják hangolni. Vidéki pénzintézetek szolgáltatók önkéntes felajánlásukkal, hivatásuk önző szempontok mellőzésével és pillanatnyi erők háttérbe szorításával képesek a nemzet nagy és egyetemes érdekeiért áldozatot árán is teljes lélekkel sikraszállni. E nagy készség, másrészt amellet tanusodik, hogy vidéki pénzintézetek elég erősnek érzik magukat és betéteik egy részének esetleges elvonását nem tartják súlyosabb következményekkel járóknak. A vidéki pénzintézetek eme magatartásának lehetősége a legszebb világot veti pénzintézetek szolid megalapozottságára. (M. E. S.)

Tiszturak figyelmébe!

Szörmellényeim úgy minőség, mint célszerűség szempontjából föltűnést keltenek. A legrövidebb idő alatt pontosan készítek mindenemü előírások egyenruhát

Farkas Mór, úriszabó

Ujvidek, Kossuth Lajos-utca 54.

A MONARCHIA
LEGRÉGIBB COGNAC MÁRKÁJA
Gróf Keglevich István utd.
BUDAFOK.

Orvosilag ajánlva. — Számos bel- és külföldi kiállításán kizárólag díszoklevéllel kitüntetve. Mindenütt kapható.

Övjük egészségünket!
Hadbaszálló vitézeinket meleg alsó ruhákkal lássuk el!
Legélszerűbb ezen alkalomra, ha
KOVÁCS S. (GÓLYA)
áruházából (Kossuth Lajos-utca 25. sz.)
szerezük be.

Itt a legjobbat és mégis jutányos áron vásárolhatjuk.